

Tăng cường hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ tại các địa phương

Những kết quả đạt được của các Trung tâm Ứng dụng KH&CN đã góp phần tích cực trong việc ứng dụng, chuyển giao công nghệ và phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương; là cầu nối quan trọng tạo sự liên kết giữa viện nghiên cứu, trường đại học với doanh nghiệp để chuyển hóa các kết quả nghiên cứu ứng dụng vào thực tiễn sản xuất kinh doanh ở địa phương.

Thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) Trần Văn Tùng nhấn mạnh như trên tại Hội nghị về hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ địa phương năm 2021 diễn ra chiều 08/12. Do tình hình dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, Bộ KH&CN tổ chức Hội nghị theo hình thức trực tiếp kết hợp trực tuyến tại điểm cầu Bộ KH&CN và 63 điểm cầu Sở KH&CN các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương.

Tham dự Hội nghị tại điểm cầu Bộ KH&CN có Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Văn Tùng, Cục trưởng Cục Ứng dụng và Phát triển Công nghệ Tạ Việt Dũng, Vụ trưởng Vụ Tổ chức cán bộ Trần Văn Nghĩa, Vụ trưởng Vụ Phát triển KH&CN địa phương Chu Thúc Đạt, đại diện lãnh đạo một số đơn vị liên quan thuộc Bộ KH&CN. Tại điểm cầu 63 tỉnh thành phố trực thuộc trung ương có các đồng chí lãnh đạo Sở cùng trên 500 đại biểu là các lãnh đạo, cán bộ viên chức lao động Trung tâm có chức năng ứng dụng, chuyển giao công nghệ; lãnh đạo và chuyên viên các phòng, đơn vị có liên quan trực thuộc Sở KH&CN.

Hội nghị về hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ địa phương là hoạt động thường niên được Bộ KH&CN chủ trì thực hiện nhằm tăng cường năng lực và hiệu quả hoạt động của các Trung tâm Ứng dụng tiến bộ KH&CN, các Trung tâm thực hiện chức năng ứng dụng, chuyển giao công nghệ ở địa phương, hình thành mối liên kết hoạt động, góp phần thúc đẩy công tác ứng dụng, chuyển giao công nghệ vào sản xuất và đời sống; tạo diễn đàn để các Trung tâm chia sẻ những thuận lợi, khó khăn, vướng mắc cùng thảo luận với các nhà quản lý của Trung ương và địa phương, để tìm ra giải pháp tối ưu, thúc đẩy việc ứng dụng và chuyển giao công nghệ đặc biệt trong bối cảnh Covid-19, tự do hóa thương mại toàn cầu và làn sóng cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4.

Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Văn Tùng phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị

Hơn 1.000 nhiệm vụ KH&CN ứng dụng vào thực tiễn

Trong những năm qua, Đảng và Nhà nước luôn quan tâm đến hoạt động KH&CN với quan điểm đưa KH&CN thực sự là động lực then chốt cho phát triển kinh tế - xã hội các địa phương trong cả nước. Nghị quyết Đại hội XIII đã xác định đẩy mạnh nghiên cứu, chuyển giao, ứng dụng và phát triển mạnh khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo là một trong các nhiệm vụ trọng tâm và đột phá chiến lược của giai đoạn 2021 – 2030, định hướng đến 2045.

Phát biểu tại Hội nghị, Thứ trưởng Trần Văn Tùng cho biết, thực hiện các định hướng, chỉ đạo của Đảng và Nhà nước, ngành KH&CN từ Trung ương đến địa phương đã có nhiều nỗ lực trong công tác quản lý, điều hành với các giải pháp cụ thể để nâng cao năng lực và trình độ KH&CN cho các tổ chức, doanh nghiệp; tăng cường gắn kết chặt chẽ giữa người sản xuất, doanh nghiệp, địa phương và các đơn vị nghiên cứu, hỗ trợ để thúc đẩy đổi mới công nghệ, ứng dụng những công nghệ vào phục vụ thực tiễn sản xuất và đời sống.

Bộ KH&CN đã chỉ đạo tăng cường hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ tại các địa phương thông qua hoạt động của các Trung tâm thực hiện chức năng ứng dụng, chuyển giao công nghệ thuộc Sở KH&CN. Trung tâm có vai trò quan trọng trong hoạt động tiếp nhận, đánh giá, lựa chọn, cầu nối và ứng dụng, chuyển giao các tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất theo đặc thù của địa phương, phục vụ đời sống dân sinh, không vì mục tiêu lợi nhuận, là đầu mối cung cấp thông tin phục vụ cơ quan quản lý nhà nước trong quá trình định hướng, xây dựng chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển khoa học và công nghệ.

“Các Trung tâm đã chủ động dịch chuyển và tăng cường hỗ trợ cho doanh nghiệp trong hoạt động ứng dụng, đổi mới công nghệ, đóng góp tích cực vào phát triển kinh tế - xã hội của địa phương; hệ thống các Trung tâm đã làm chủ gần 400 công nghệ; triển khai hơn 14.000 hợp đồng dịch vụ tư vấn, chuyển giao công nghệ; thực hiện hơn 1.000 nhiệm vụ KH&CN để ứng dụng vào thực tiễn; chủ động liên kết nghiên cứu, ứng dụng công nghệ để phòng, chống dịch bệnh Covid-19 tại địa phương”, Thứ trưởng Trần Văn Tùng nhấn mạnh.

Báo cáo tổng kết hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ năm 2021 và định hướng hoạt động đến năm 2025, ông Tạ Việt Dũng- Cục trưởng Cục Ứng dụng và Phát triển công nghệ cho biết, giai đoạn 2016-2021, các Trung tâm đã chủ động dịch chuyển và tăng cường hỗ trợ cho doanh nghiệp trong hoạt động ứng dụng, đổi mới công nghệ, đóng góp tích cực vào phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, tạo được uy tín cho ngành KH&CN. Về hợp đồng tư vấn, chuyển giao công nghệ do các trung tâm thực hiện (trung bình 2.800 hợp đồng/năm) với tổng giá trị hợp đồng tư vấn, chuyển giao công nghệ khoảng 320 tỷ đồng, tăng trưởng 10-12%/năm. Lĩnh vực tư vấn chủ yếu là nông nghiệp, công nghệ thông tin, xử lý môi trường, an toàn bức xạ, năng lượng, kiểm nghiệm.

Bên cạnh đó, về triển khai nghiên cứu ứng dụng, chuyển giao công nghệ, các trung tâm đã và đang thực hiện 1.030 nhiệm vụ KH&CN trong các lĩnh vực chủ yếu sau: nông nghiệp, an toàn bức xạ, năng lượng, công nghệ sinh học, công nghệ thực phẩm, công nghệ thông tin, xử lý môi trường, vật liệu xây dựng, điều khiển tự động... đáp ứng yêu cầu ứng dụng, đổi mới công nghệ tại địa phương.

Đáng chú ý, trong năm 2020 và 2021, các Trung tâm Ứng dụng tiến bộ KH&CN đã chủ động hỗ trợ phòng chống dịch bệnh Covid-19 tại địa phương thông qua các hoạt động nghiên cứu, ứng dụng, chuyển giao công nghệ. Những công nghệ, sản phẩm của Trung tâm đã đem lại hiệu quả thiết thực trong công tác phòng, chống dịch bệnh Covid-19 tại các địa phương.

Điển hình như, Trung tâm Ứng dụng tiến bộ KH&CN tỉnh Nghệ An phối hợp với trường Cao đẳng Kỹ thuật Việt Hàn nghiên cứu đã đề xuất và triển khai nhiệm vụ “Nghiên cứu thiết kế lắp đặt buồng khử khuẩn di động phục vụ công tác tiết trùng cho người, vật tại các công sở, bệnh viện, trường học, nhà ga... trong phòng dịch bệnh Covid-19”.

Kết quả đã thiết kế lắp đặt buồng khử khuẩn di động phục vụ công tác tiết trùng cho người tại các công sở, bệnh viện, trường học, nhà ga nơi tập trung đông người; nghiên cứu sản xuất dung dịch sát khuẩn Anolyte. Trung tâm đã chuyển giao 03 buồng khử khuẩn (cho Bệnh viện đa khoa Nghệ An, Khu cách ly Khoa Quân sự - Đại học Vinh và Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh Nghệ An) và cung cấp được hơn 10.000 lít dung dịch Anolyte cho công tác phòng trừ dịch bệnh Covid-19 tại tỉnh Nghệ An.

Trung tâm Ứng dụng tiến bộ KH&CN thành phố Cần Thơ đã liên kết với Công ty TNHH Một thành viên Sinh Hóa Phù Sa để thực hiện nhiệm vụ “Nghiên cứu chế tạo hệ thống phát hiện nhanh để sàng lọc chủng virus corona mới (2019-nCoV)”. Đến nay Trung tâm và đối tác đã hoàn thiện Bộ sinh phẩm sinh học phân tử (50 test/bộ) và Hệ thống chẩn đoán kết quả SPOT CHECK (50 test/bộ).

Các kết quả đạt được đã đóng góp tích cực trong việc ứng dụng và chuyển giao công nghệ và phát triển KTXH ở các địa phương; là cầu nối quan trọng tạo sự liên kết giữa viện nghiên cứu, trường đại học với doanh nghiệp để chuyển hóa các kết quả nghiên cứu ứng dụng vào thực tiễn sản xuất kinh doanh ở địa phương.

Cục trưởng Cục Ứng dụng và Phát triển công nghệ Tạ Việt Dũng báo cáo tại Hội nghị

Kết nối chuyển giao công nghệ đưa sản phẩm ra thị trường

Tuy nhiên, trước đòi hỏi ngày càng cao của xã hội, cộng đồng doanh nghiệp về ứng dụng, đổi mới công nghệ và thực hiện các chủ trương của Đảng và Nhà nước về sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế, các Trung tâm vẫn còn không ít những thách thức cần phải vượt qua.

Vấn đề đặt ra hiện nay là sự kết nối chuyển giao công nghệ và đưa sản phẩm vào thị trường chưa nhiều. Đồng thời, việc tạo ra sản phẩm có thương hiệu và liên kết theo chuỗi giá trị chưa được quan tâm đầu tư; việc chủ động thích ứng với diễn biến phức tạp, khó lường của dịch bệnh Covid-19 trong triển khai các hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ; trình độ đội ngũ cán bộ, viên chức chưa đồng đều, thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao, phù hợp còn hạn chế.

Do vậy, tại Hội nghị sau phần báo cáo tham luận về chức năng, nhiệm vụ, vị trí việc làm và cơ chế tự chủ của đơn vị sự nghiệp KH&CN công lập; hiệu quả hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ; kết quả liên kết nghiên cứu, ứng dụng chuyển giao công nghệ tại một số địa phương..., các đại biểu đã tập trung trao đổi, thảo luận chỉ ra những tồn tại, hạn chế trong quá trình triển khai thực hiện nhiệm vụ trong thời gian tới. Đó là, việc triển khai các văn bản, cơ chế, chính sách liên quan đến hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ và cơ chế tự chủ của các tổ chức KH&CN công lập; những khó khăn, vướng mắc và đề xuất giải pháp căn cơ để triển khai thực hiện ở địa phương. Cùng với đó là giải pháp nâng cao vai trò, hiệu quả của Trung tâm để đồng hành, hỗ trợ doanh nghiệp trong ứng dụng, chuyển giao và đổi mới công nghệ; ứng dụng, khai thác hiệu quả nền tảng công nghệ thông tin để phát triển các kênh giao dịch thương mại điện tử đối với các sản phẩm công nghệ của trung tâm, thích ứng linh hoạt với điều kiện dịch bệnh Covid-19.

Các đại biểu cũng đã tập trung làm rõ, định hướng hoạt động cho các Trung tâm đến năm 2025 để phát huy hiệu quả tự chủ, thúc đẩy đổi mới, phát triển công nghệ và đổi mới sáng tạo phục vụ quản lý nhà nước tại địa phương.

Phát biểu chỉ đạo Hội nghị, Thứ trưởng Trần Văn Tùng cho biết, tại địa phương hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ là rất quan trọng. Khi các địa phương đề xuất nhiệm vụ, nhất là các sản phẩm quốc gia cần tính đến tính đặc thù, thế mạnh, quy mô và giá trị sản phẩm. Trên cơ sở đó lựa chọn thành sản phẩm chủ lực của địa phương. Các địa phương nên tập trung chuyển giao công nghệ cần thiết, phù hợp để phát triển kinh tế xã hội trên địa bàn. Đối với các Trung tâm có thêm mảng thông tin, Thứ trưởng Trần Văn Tùng đã lưu ý các Trung tâm chú ý đến hoạt động chuyển đổi số. Thứ trưởng đề nghị Sở KH&CN và Trung tâm là đầu mối thực hiện xây dựng cơ sở dữ liệu giúp cho chuyển đổi số, giúp cho các Sở khác xây dựng cơ sở dữ liệu tại địa bàn, kết nối thành cơ

sở dữ liệu của tỉnh, cơ sở dữ liệu của tỉnh kết nối với cơ sở dữ liệu của Trung ương. Thứ trưởng nhấn mạnh, Hệ tri thức Việt số hóa là một cơ sở dữ liệu lớn mà Bộ KH&CN đã thực hiện, các địa phương làm sao kết nối được, có như vậy mới góp phần giúp ích cho việc quản lý nhà nước, quản lý hoạt động KH&CN tại địa phương cũng như trung ương được tốt hơn. Cùng với đó, các địa phương cần quan tâm đến vấn đề truy xuất nguồn gốc sản phẩm nhằm đẩy mạnh sản xuất cũng như xuất khẩu sản phẩm.

Thứ trưởng nhấn mạnh, về định hướng quản lý nhà nước của Bộ KH&CN nêu rõ KH&CN phải lấy doanh nghiệp làm trung tâm, trong đó viện nghiên cứu, trường đại học là các chủ thể nghiên cứu mạnh. Vì vậy, tất cả các hoạt động KH&CN, ứng dụng, chuyển giao công nghệ cần có sự kết nối, chuyển giao cho doanh nghiệp trên địa bàn địa phương. Muốn làm điều này, chính các Trung tâm là cầu nối, kết nối chặt chẽ với các đơn vị của Bộ, giúp cho việc lựa chọn, chuyển giao công nghệ cho các doanh nghiệp. Liên quan đến khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, theo Thứ trưởng cần hiểu khái niệm đổi mới sáng tạo một cách rõ ràng. Đổi mới sáng tạo phải xuất phát từ ý tưởng, bí quyết, công nghệ, kết quả nghiên cứu được thương mại hóa, đưa sản phẩm ra thị trường, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội.

Thứ trưởng cũng đã chia sẻ với Hội nghị thông tin về sự kiện Techfest tổ chức sắp tới là hoạt động nhằm thúc đẩy Hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo mở. Theo đó, những người làm khởi nghiệp phải là những người giải quyết bài toán từ phía doanh nghiệp, tập đoàn, tổng công ty. Đây là bài toán đi đúng với định hướng của ngành KH&CN làm sao gắn kết giữa các khu vực, người khởi nghiệp là nhân tố giải quyết bài toán của doanh nghiệp.

Sau một buổi làm việc khẩn trương và trách nhiệm cao, Hội nghị về hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ địa phương năm 2021 đã hoàn thành các nội dung chương trình đề ra. Nhân dịp này, thay mặt Lãnh đạo Bộ KH&CN, Thứ trưởng Trần Văn Tùng bày tỏ chia sẻ trong một năm khó khăn, nhưng kết quả đạt được của các Trung tâm ứng dụng rất đáng ghi nhận. Thứ trưởng đánh giá cao sự cố gắng của các Trung tâm và bày tỏ mong muốn trong thời gian tới sự phối hợp, kết nối giữa Trung tâm và các đơn vị quản lý của Bộ sẽ chặt chẽ và có nhiều kết quả tốt hơn, đóng góp vào phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương.

Nguồn: Bộ Khoa học và Công nghệ (MOST)